

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10Szak/12/2016
Identifikačné číslo spisu:	7016200922
Dátum vydania rozhodnutia:	17.10.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:7016200922.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Jany Henčekovej, PhD. v právnej veci sťažovateľa (pôv. žalobca): U. V., nar. XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť: Sýrska arabská republika, t. č. umiestnený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce, zast.: Centrom právnej pomoci, IČO: 30 798 841 mimovládnu organizáciou so sídlom Námestie slobody č. 12, 811 00 Bratislava, kancelária Košice, Moyzesova 18, 040 41 Košice, proti žalovanému: Prezídium policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Bratislava, Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Bratislava, so sídlom Hrobákova č. 44, 852 42 Bratislava, o správnej žalobe proti rozhodnutiu žalovaného č.: PPZ-HCP-BA6-255-012/2016-AV zo dňa 26.07.2016, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 16. augusta 2016 č. k. 3Sa/15/2016-32, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky právoplatný rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 16. augusta 2016 č. k. 3Sa/15/2016-32 m e n í tak, že rozhodnutie žalovaného č.: PPZ-HCP-BA6-255-012/2016-AV zo dňa 26.07.2016 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky n a r í a d ť u j e , aby bol U. V., nar. XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť: Sýrska arabská republika, t. č. umiestnený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce bezodkladne prepustený zo zaistenia.

Sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Rozhodnutím č.: PPZ-HCP-BA6-255-012/2016-AV zo dňa 26.07.2016 (ďalej na účely rozsudku len „preskúmané rozhodnutie“) žalovaný podľa ustanovenia § 88 ods. 1 písm. b) zákona č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej na účely rozsudku len „zák. č.

404/2011 Z.z.“) rozhodol o zaistení sťažovateľa (v prvostupňovom konaní žalobca) na účel výkonu administratívneho vyhostenia s uložením zákazu vstupu na územie Slovenskej republiky na dobu 4 rokov (rozhodnutie č. PPZ-HCP-BA6-255-008/2016-AV z 26.07.2016 - ďalej len „rozhodnutie o vyhostení“) tak, že zaistil sťažovateľa so stanovením dĺžky doby zaistenia na čas nevyhnutne potrebný, najviac do 24.12.2016 v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce (ďalej na účely rozsudku len „ÚPZC Sečovce“).

2. Preskúmané rozhodnutie vychádza zo skutočností, že sťažovateľ bol v minulosti zadržaný hliadkou Policajného zboru na Slovensku a následne bol rozhodnutím o zaistení podľa § 88 ods. 1 písm. c) zák. č. 404/2011 Z.z. umiestnený v ÚPZC Sečovce z dôvodu, že lustráciami v informačnom systéme Eurodac bolo zistené, že je žiadateľom o azyl na území iného členského štátu, a preto v danom prípade Dublinské stredisko Migračného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „DS MÚ MV SR“) začne konanie podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013 (ďalej len „Dublinské nariadenie“) a sťažovateľa v zmysle Dublinského nariadenia vráti na územie Maďarskej republiky.

3. Sťažovateľ bol následne dňa 26.07.2016 prepustený z ÚPZC Sečovce z dôvodu, že DS MÚ MV SR konanie vo veci vrátenia účastníka konania na územie iného členského štátu právoplatne zastavilo a v prípade sťažovateľa zanikol účel jeho zaistenia. V rovnaký deň v čase o 09.20 hod. bol sťažovateľ na ulici pred ÚPZC Sečovce kontrolovaný v zmysle § 75 ods. 1 písm. a) zák. č. 404/2011 Z.z. s tým výsledkom, že sťažovateľ počas kontroly nevedel predložiť doklad totožnosti.

4. Vzhľadom na skutočnosti uvedené vyššie (viď bod č. 2) vzniklo podozrenie, že sťažovateľ má na území Slovenskej republiky neoprávnený pobyt podľa § 2 ods. 1 písm. f) zák. č. 404/2011 Z.z. Žalovaný súčasne rozhodol o odňatí odkladného účinku odvolania voči rozhodnutiu o vyhostení podľa § 55 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok). Žalovaný v uvedenom rozhodnutí podľa § 83 ods. 2 písm. a) a písm. b) zák. č. 404/2011 Z.z. neurčil účastníkovi konania lehotu na vycestovanie z dôvodu, že v prípade účastníka konania možno predpokladať, že ujde alebo bude iným spôsobom mariť alebo sťažovať výkon rozhodnutia o administratívnom vyhostení ako z dôvodu, že nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť a účastníka konania možno zaistiť podľa § 88 zák. č. 404/2011 Z.z.

II.

Konanie na krajskom súde

5. Sťažovateľ podal proti preskúmanému rozhodnutiu na Krajský súd v Košiciach správnu žalobu vo veci zaistenia podľa Štvrtej hlavy Tretej časti zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) s nasledujúcimi žalobnými bodmi (§ 182 ods. 1 písm. e/ S.s.p.):

- zaistenie sťažovateľa je neúčelné a neefektívne,
- v rozhodnutí o vyhostení nie je uvedená krajina, do ktorej má byť sťažovateľ vyhostený,
- v odôvodnení rozhodnutia absentujú skutočnosti, ktoré by preukazovali vstup sťažovateľa od jeho úteku až po jeho zadržanie na územie niektorého zo štátov EÚ,
- vyhostenie žalobcu do Sýrie by znamenalo porušenie medzinárodného princípu non-refoulement,
- zaistenie je v rozpore s čl. 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru o základných ľudských právach (ďalej len „Dohovor“),
- sťažovateľovi mala byť určená lehota na vycestovanie alebo daná možnosť odkladu výkonu rozhodnutia o vycestovaní,
- nesúhlas s rizikom úteku a nemožnosťou overenia totožnosti sťažovateľa, rozhodnutie nie je dostatočne odôvodnené,
- dĺžka jeho zaistenia nie je odôvodnená.

6. Krajský súd v Košiciach v konaní podľa ust. § 221 a nasl. S.s.p. pri neformálnom posudzovaní žaloby (§ 206 ods. 3 S.s.p.) zistil, že jej nebolo možné vyhovieť z nasledujúcich dôvodov.

7. Najmä zdôraznil, že sťažovateľ bez kontroly prechádzal hraničné priechody Európskej únie (ďalej len „EÚ“) bez jeho legalizácie v ďalších členských štátoch EÚ, a toto konanie sťažovateľa ako aj jeho právne následky bližšie krajský súd analyzoval. Nevyčkanie ukončenia azylového konania v žiadanej krajine jednoznačne nasvedčuje tomu, že je preukázaná existencia rizika úteku sťažovateľa.

8. Ďalej krajský súd poukázal na to, že sťažovateľ nežiadal o azyl na území Slovenskej republiky. Navyše medzinárodná právna ochrana sťažovateľa prichádza do úvahy vo veciach zaistenia iba v tom prípade, ak je preukázaná jeho legalita pobytu na území cudzieho štátu a je dôvodné očakávať, že bude ukončené azylové konanie alebo iné konanie na základe zák. č. 404/2011 Z.z.

III.

Konanie na kasačnom súde

A)

9. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť z dôvodov uvedených v

- § 440 ods. 1 písm. f) S.s.p., t.j. krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p., t.j. krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, ako aj
- § 440 ods. 1 písm. h) S.s.p., t.j. krajský súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu.

10. Sťažovateľ v nasledujúcich sťažnostných bodoch v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. najmä uviedol, že krajský súd:

- nereagoval v zmysle § 139 ods. 2 S.s.p. na námietku sťažovateľa, že v preskúmanom rozhodnutí ako aj v rozhodnutí o vyhostení absentuje
- o určenie krajiny, kam má byť sťažovateľ vyhostený, resp.
- o určenie krajiny, do ktorých mieni žalovaný alebo má za to, že je možné vrátiť sťažovateľa,
- o skutočnosti ohľadom spôsobu, akým sťažovateľ vstúpil a tranzitoval cez iné krajiny po jeho úteku zo Sýrie, či bol zadržaný štátnymi orgánmi týchto krajín, a teda či je možné preukázať spojitosť trasy sťažovateľa s konkrétnou krajinou,
- o rozbor informácií o situácii v krajinách, kam má byť sťažovateľ údajne vyhostený a či je jeho vrátenie prípustné v zmysle čl. 3 Dohovoru,
- o analýza reálnej vyhostiteľnosti sťažovateľa a s tým spojeného účelu zaistenia sťažovateľa,
- sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (analogia iuris kasačného súdu), ktorú sťažovateľ na niektorých rozhodovacích príkladoch prezentoval,
- svoj záver o existujúcom riziku úteku sťažovateľa odôvodnil nedostatočne a navyše sa mal snažiť doplniť chýbajúce odôvodnenie žalovaného,
- vyslovil záver o prípustnosti medzinárodnej ochrany sťažovateľovi, ktorý je nezrozumiteľný,
- nedôvodne dospel k záveru o nemožnosti overenia totožnosti sťažovateľa,
- riadne a na individuálnom princípe neodôvodnil rozhodnutie v časti stanovenej dĺžky doby zaistenia

11. Navrhol, aby kasačný súd rozhodol tak, že rozsudok krajského súdu mení tak, že rozhodnutie žalovaného zrušuje a vec vracia žalovanému na ďalšie konanie.

B)

12. Žalovaný sa v podaní z 14.09.2016 vyjadril, že

- kasačná sťažnosť sťažovateľa neobsahuje žiadne nové dôkazy, ktoré by podstatnou mierou preukazovali iné skutočnosti ako boli zistené žalovaným alebo také, na ktoré už žalobca nepoukázal v správnej žalobe,
- v ostatných častiach žalovaný odkázal na svoje predchádzajúce písomné a ústne vyjadrenia v konaní pred krajským súdom.

IV.

Právny názor Najvyššieho súdu SR

13. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) postupom podľa § 492 ods. 1 S.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že napadnutý rozsudok krajského súdu je potrebné zmeniť tak, že napadnuté rozhodnutie žalovaného sa ruší a vec sa mu vracia na ďalšie konanie. Rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 455 S.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 17.10.2016 (§ 137 ods. 2 S.s.p.).

Podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov policajt je oprávnený zaistiť štátneho príslušníka tretej krajiny na účel výkonu administratívneho vyhostenia alebo výkonu trestu vyhostenia.

Podľa § 88 ods. 2 zákona o pobyte cudzincov rizikom úteku štátneho príslušníka tretej krajiny sa rozumie stav, keď na základe dôvodnej obavy alebo priamej hrozby možno predpokladať, že štátny príslušník tretej krajiny ujde alebo sa bude skrývať, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, nemá udelený pobyt podľa tohto zákona alebo ak mu hrozí uloženie zákazu vstupu na viac ako tri roky.

Podľa § 88 ods. 4 veta prvá zákona o pobyte cudzincov štátny príslušník tretej krajiny môže byť zaistený na čas nevyhnutne potrebný, najviac na 6 mesiacov.

Podľa § 89 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov policajný útvar, ktorý koná vo veci administratívneho vyhostenia, môže štátnemu príslušníkovi tretej krajiny namiesto jeho zaistenia uložiť povinnosť

- a) hlásenia pobytu alebo
- b) zložiť peňažnú záruku.

Podľa § 90 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov policajný útvar je povinný skúmať po celý čas zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny, či trvá účel zaistenia.

Podľa § 32 ods. 1 správneho poriadku správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

Podľa § 47 ods. 3 správneho poriadku v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

14. V predmetnej veci bolo potrebné predostrieť, že predmetom kasačného konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým tento zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal ochrany jeho práv proti rozhodnutiu žalovaného, ktorým došlo k zaisteniu sťažovateľa podľa ust. § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov, preto primárne v medziach kasačnej sťažnosti Najvyšší súd ako súd kasačný preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci kasačného konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného, najmä z toho pohľadu, či kasačné námietky sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

15. Kasačný súd po preskúmaní spisového materiálu krajského súdu, ktorého súčasťou je aj administratívny spis žalovaného dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu je potrebné zmeniť.

16. Kasačný súd sa stotožnil s námietkou sťažovateľa, že jeho zaistenie nie je účelné a efektívne, nakoľko žalovaný pochybil, ak pristúpil k zaisteniu žalobcu podľa § 88 ods. 1 písm. b) zák. č. 404/2011

Z. z. za účelom vykonania administratívneho vyhostenia na podklade rozhodnutia o vyhostení, v ktorom absentuje uvedenie krajiny, do ktorej má byť sťažovateľ vyhostený ako aj skúmanie prekážok vyhostenia.

17. V súvislosti s uvedeným poukazuje kasačný súd na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 264/09-81 zo dňa 19.10.2010, z ktorého vyplynulo, že „konanie o zaistení a konanie o vyhostení sú síce dve odlišné konania, ale v žiadnom prípade nie sú úplne nezávislé či izolované. Uvedené konštatovanie podľa ústavného súdu vyplýva zo samotného účelu zaistenia, ktorým bol v danom prípade výkon administratívneho vyhostenia. Zákon umožňuje štátu, aby vo vhodných prípadoch mal vo fyzickej dispozícii osobu, u ktorej prebieha vyhost'ovacie konanie, aby mohlo byť vyhostenie realizované. Z tohto pohľadu je potrebné vnímať aj nevyhnutnosť zaistenia. Administratívne zaistenie nemusí byť nevyhnutné tým spôsobom, ako je to pri väzbe v trestnom konaní, kde musia byť naplnené väzobné dôvody... Podľa ústavného súdu obmedzenie osobnej slobody je viazané na účel zaistenia. Medzi zaistením a jeho účelom je úzka súvislosť. I keď definitívny záver týkajúci sa vyhostenia padne v inom konaní, súd nemôže ani pri rozhodovaní o zaistení ignorovať zjavné fakty, ktoré bránia vyhosteniu. Pri osobnej slobode je veľmi bezprostredne, priam na nerozlíšenie, previazaný hmotnoprávny a procesnoprávny komponent. Nie je náhoda, že práve ochrana osobnej slobody je tak podrobne upravená v ústave a dohovore. Podľa ústavného súdu najvyšší súd konštatovaním, že konanie o zaistení a konanie o vyhostení sú oddelené a neposúdením vyhostiteľnosti ako podmienky zaistenia porušil procesný komponent osobnej slobody sťažovateľa. Ústavný súd považoval za najzávažnejšie porušenie základného práva skutočnosť, že najvyšší súd explicitne odmietol spojitosť medzi zaistením a jeho účelom, teda otázku vyhostiteľnosti, aj keď najvyšší súd rozhodoval formálne rovnako ako krajský súd.“

18. Vo svetle uvedeného je žalovaný v rámci rozhodovania o zaistení povinný skúmať, či zaistením osoby bol naplnený účel, vyplývajúci z príslušných zákonných ustanovení a či rozhodnutím o zaistení nedošlo k neprimeranému zásahu do práv účastníka, chránených inými právnymi predpismi. Nevyhnutným predpokladom pre vydanie rozhodnutia o zaistení cudzinca je v zmysle § 88 ods. 1 písm. b) zákona č. 404/2011 Z. z. preukázanie existencie rozhodnutia o jeho administratívnom vyhostení. Rovnako tak v rozhodnutí o zaistení nesmie absentovať dôvodnosť zásadného zásahu do jeho osobnej slobody, spočívajúceho v jeho umiestnení do útvaru policajného zaistenia. Povinnosťou žalovaného je preto odôvodniť rozhodnutie o zaistení tiež z hľadiska účelnosti zaistenia, uvedenej v § 90 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov. Reálnosť vyhostiteľnosti je podmienkou zaistenia cudzinca, a to z toho dôvodu, aby sa predchádzalo svojvôli pri zaistení. Preto žalovaný musí s riadnou starostlivosťou pristupovať k prevereniu možnosti vyhostenia cudzinca do krajiny jeho pôvodu, resp. tretej krajiny. Ak nie je cudzinec vyhostiteľný, nie je jeho zaistenie ani efektívne, ani účelné.

19. Na tomto mieste kasačný súd považuje za potrebné upozorniť na skutočnosť, že v samotnom rozhodnutí o administratívnom vyhostení nie je uvedené, kam má byť cudzinec vyhostený (krajina pôvodu alebo tretia krajina - § 77 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov). Rovnako tento údaj absentuje aj v rozhodnutí o zaistení, ktoré je predmetom tohto konania.

20. Nakoľko v rozhodnutí o zaistení žalobcu ako aj v rozhodnutí o administratívnom vyhostení určenie krajiny, kam má byť žalobca vyhostený, absentuje, logicky nie je ani možné skúmať základnú podmienku zaistenia žalobcu, ktorou je jeho vyhostiteľnosť a v súvislosti s tým aj nepochybne relevantné otázky súvisiace s dĺžkou zaistenia ako sú efektívnosť, včasnosť a účelnosť administratívnych úkonov technického a organizačného charakteru potrebných pre samotné zabezpečenie vyhostenia, čo následne vyvoláva dôvodné pochybnosti o účele zaistenia. Pokiaľ teda rozhodnutie o zaistení na účel výkonu administratívneho vyhostenia nie je odôvodnené aj z tohto, vyššie uvedeného dôvodu, je z pohľadu kasačného súdu nedostatočne odôvodnené a teda nepreskúmateľné.

21. Vzhľadom na žalobcom namietané nedostatky je možné uzavrieť, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a nedostatok odôvodnenia, čo odôvodňuje jeho zrušenie aj bez prihliadnutia na ostatné kasačné námietky uvedené v oprávnom prostriedku. Nakoľko samotné rozhodnutie žalovaného trpí vadami, ktoré sú v rozpore so zákonom, mal kasačný súd za to, že neboli

podmienky na jeho potvrdenie súdom prvého stupňa, preto napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

22. V rámci uvedeného nebolo možné prehliadnuť, že sťažovateľ v konaní poukazoval najmä na nezodpovedanú otázku o jeho vyhostiteľnosti, s čím súvisí aj skutočnosť, že v rozhodnutí o vyhostení ani v preskúmanom rozhodnutí o zaistení žalobcu nie je určená krajina, do ktorej má byť tento vyhostený. S tým súvisí povinnosť žalovaného skúmať, v akých podmienkach sa bude žalovaný v prípade vyhostenia do tretej krajiny nachádzať. Bez toho aby bolo ustálené, do ktorej krajiny bude sťažovateľ vyhostený, nebude dostatočne dobre možné preskúmať jeho vyhostiteľnosť.

23. Zo spisového materiálu, ktorého obsahom je aj administratívny spis žalovaného vyplýva, že vo vzťahu k vyhostiteľnosti žalobcu žalovaný len v rozhodnutí o vyhostení skonštatoval, že v zmysle § 81 zákona č. 404/2011 Z. z. preskúmal prekážky administratívneho vyhostenia s tým, že žalobcu nie je možné vyhostiť do krajiny pôvodu, preto podľa § 77 ods. 1 zákona č. 404/2011 Z. z. v rozhodnutí o vyhostení neurčil krajinu, do ktorej má byť žalobca vyhostení. V ďalšom sa však nezaoberal tým, v akých podmienkach sa bude žalobca nachádzať v prípade vyhostenia do tretích krajín a ani otázkou hrozby následného vyhostenia žalobcu z týchto krajín do krajiny pôvodu.

24. Kasačný súd príkladmo poukazuje na predchádzajúcu rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky súvisiacu s prejednávanej vecou:

- Rozhodnutie NS SR sp. zn. 10Sž/35/2014 zo dňa 02.10.2014: „... správny orgán je pri rozhodovaní o zaistení cudzinca podľa tohto ustanovenia povinný prihliadať i na prekážky výkonu administratívneho vyhostenia, trestu vyhostenia, prevozu alebo vrátenia cudzinca, pokiaľ sú také prekážky v čase rozhodovania o zaistení zjavné alebo sú správneho orgánu známe, alebo vyšli v konaní najavo. V takej situácii je v zmysle § 40 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov povinnosťou správneho orgánu predbežne posúdiť, či ním zistené alebo najavo vyjdené skutočnosti zakladajú takúto prekážku a či je výkon administratívneho vyhostenia, trestu vyhostenia, prevozu alebo vrátenia aspoň potenciálne možný (porov. zhodne i uznesenie českého Najvyššieho správneho súdu č. k. 7 As 79/2010-150 z 23. novembra 2011). Správny orgán bol v konaní vo veci administratívneho vyhostenia navrhovateľa nebol dôsledný pri posudzovaní reálnosti vyhostenia navrhovateľa a pri odôvodňovaní dĺžky jeho zaistenia, čím zasiahol do jeho práv garantovaných medzinárodnými dohovormi, ktorými je Slovenská republika viazaná.“

- Rozhodnutie NS SR sp. zn. 10Sž/2/2015 zo dňa 30.06.2015: „Limitom naplnenia účelu zaistenia, aby sa predchádzalo svojvôli pri zaistení je reálnosť vyhostenia, teda vyhostiteľnosť cudzinca, pričom odvolací súd dáva do pozornosti, že konanie o vyhostení musí byť vedené s riadnou starostlivosťou. Bolo preto povinnosťou krajského súdu relevantne posúdiť, či správne orgány s riadnou starostlivosťou pristupovali k prevereniu možnosti vyhostenia navrhovateľa do krajiny jeho pôvodu, resp. tretej krajiny.“

25. Na tomto mieste považuje kasačný súd za dôležité poukázať na to, že podľa čl. 15 ods. 4 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území (ďalej len „návratová smernica“) zaistenie prestáva byť odôvodnené a dotknutá osoba sa bezodkladne prepustí, ak už z právnych alebo iných dôvodov neexistuje odôvodnený predpoklad na odsun alebo už neplatia podmienky ustanovené v odseku 1. Podľa čl. 15 ods. 1 návratovej smernice pokiaľ sa v osobitnom prípade nedajú účinne uplatniť iné dostatočné, ale menej prísne donucovacie opatrenia, členské štáty môžu zaistiť len štátneho príslušníka tretej krajiny, voči ktorému prebieha konanie o návrate, s cieľom pripraviť návrat a/alebo vykonať proces odsunu, a to najmä keď:

a) existuje riziko úteku, alebo

b) dotknutý štátny príslušník tretej krajiny sa vyhýba alebo bráni procesu prípravy návratu alebo odsunu.

26. Vyššie uvádzané kritérium reálneho predpokladu vyhostenia možno aplikovať v dvoch prípadoch. Sú to jednak prípady, kedy je štátny príslušník tretej krajiny de facto nevyhostiteľný, napr. nedisponuje platným cestovným dokladom a štát, ktorého je dotýčaný občanom, mu odmieta nový cestovný doklad vydať a jednak prípady, kedy vyhosteniu bránia prekážky právnej povahy (prípád sťažovateľa).

27. Na základe uvedeného kasačný súd konštatuje, že krajský súd pochybil, ak sa nezaoberal vyššie spomínanými vadami rozhodnutia žalovaného aj napriek tomu, že to žalobca už v opravnom prostriedku namietal. Kasačný súd preto ustáli, že krajský súd postupoval v rozpore so zákonom, keď žalobu žalobcu zamietol. Kasačný súd preto podľa ustanovenia § 462 ods. 2 S.s.p. zmenil rozhodnutie krajského súdu tak, že zrušil rozhodnutie žalovaného orgánu verejnej správy a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

28. Vzhľadom na zrušenie napadnutého rozhodnutia žalovaného kasačný súd rozhodol o bezodkladnom prepustení sťažovateľa zo zaistenia v zmysle čl. 15 ods. 2 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. Decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území (ďalej len návratová smernica“), ako aj čl. 5 ods. 4 Dohovoru, ktoré zakotvujú povinnosť nariadiť prepustenie osoby, ktorej zaistenie bolo nezákonné.

29. O nároku na náhradu trov konania rozhodol kasačný súd v zmysle ustanovenia § 467 ods. 1 a 2 S.s.p. v spojení s ustanovením § 175 ods. 1 a 2 S.s.p. tak, ako je uvedené vo výroku rozhodnutia.

30. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal rozsudok jednomyselne (§ 139 ods. 4 S.s.p.)

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný riadny opravný prostriedok.